

Η Επιτροπή εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές για τις συμφωνίες βιωσιμότητας στον τομέα της γεωργίας

Brussels, 7 Δεκεμβρίου 2023

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε σήμερα [κατευθυντήριες γραμμές](#) για τον τρόπο σχεδιασμού των συμφωνιών βιωσιμότητας στον τομέα της γεωργίας («κατευθυντήριες γραμμές») κάνοντας χρήση νέας εξαίρεσης από τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ η οποία θεσπίστηκε από την πρόσφατα αναθεωρημένη κοινή γεωργική πολιτική («ΚΓΠ»).

Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές

Το άρθρο 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ») απαγορεύει γενικά τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που περιορίζουν τον ανταγωνισμό, όπως αυτές μεταξύ ανταγωνιστών που οδηγούν σε υψηλότερες τιμές ή μικρότερες ποσότητες. Ωστόσο, το άρθρο 210α του κανονισμού 1308/2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων («[κανονισμός ΚΟΑ](#)») εξαιρεί από την εν λόγω απαγόρευση ορισμένες περιοριστικές συμφωνίες στον γεωργικό τομέα, όταν οι συμφωνίες αυτές είναι απαραίτητες για την επίτευξη προτύπων βιωσιμότητας τα οποία υπερβαίνουν τους υποχρεωτικούς ενωσιακούς ή εθνικούς κανόνες.

Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στην αποσαφήνιση του τρόπου με τον οποίο οι οικονομικοί φορείς που αναπτύσσουν δραστηριότητες στον αγροδιατροφικό τομέα μπορούν να σχεδιάζουν κοινές πρωτοβουλίες βιωσιμότητας σύμφωνα με το άρθρο 210α. Πιο συγκεκριμένα, στις κατευθυντήριες γραμμές:

- ορίζεται το **πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης**. Η εξαίρεση αφορά μόνο τις συμφωνίες μεταξύ παραγωγών γεωργικών προϊόντων, καθώς και τις συμφωνίες μεταξύ παραγωγών γεωργικών προϊόντων και άλλων παραγόντων οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητες κατά μήκος της αγροδιατροφικής αλυσίδας, όπως εταιρείες που προμηθεύουν εισροές για την παραγωγή, τη διανομή, τη μεταφορά ή τη συσκευασία του προϊόντος, πράγμα που σημαίνει ότι οι συμφωνίες που συνάπτονται χωρίς να περιλαμβάνουν παραγωγούς γεωργικών προϊόντων δεν μπορούν να τύχουν της εξαίρεσης. Επιπλέον, οι συμφωνίες πρέπει πάντα να αφορούν γεωργικά προϊόντα.
- προσδιορίζονται οι **επιλέξιμοι στόχοι βιωσιμότητας**. Οι κατευθυντήριες γραμμές αποσαφηνίζουν το πεδίο εφαρμογής των στόχων βιωσιμότητας που μπορούν να επιδιωχθούν με τις συμφωνίες. Οι στόχοι αυτοί καθορίζονται στο άρθρο 210α του κανονισμού ΚΟΑ και διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: i) προστασία του περιβάλλοντος· ii) μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων και της μικροβιακής αντοχής· και iii) υγεία και καλή διαβίωση των ζώων. Αυτό σημαίνει ότι οι συμφωνίες που επιδιώκουν στόχους οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας (π.χ. δίκαιη αμοιβή για τους αγρότες και τους εργάτες γης) δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης.
- καθορίζονται απαιτήσεις για τα **πρότυπα βιωσιμότητας**. Για να κάνουν χρήση της εξαίρεσης, τα μέρη πρέπει να συμφωνήσουν σχετικά με την υιοθέτηση προτύπου βιωσιμότητας υψηλότερου, έστω και οριακά, από εκείνο που ορίζει η ενωσιακή ή η εθνική νομοθεσία. Τέτοιου είδους συμφωνίες θα πρέπει να είναι απαραίτητες για την επίτευξη του προτύπου βιωσιμότητας.
- διευκρινίζεται ότι οι συμφωνίες βιωσιμότητας μπορούν να περιλαμβάνουν οποιονδήποτε τύπο περιορισμού του ανταγωνισμού, υπό τον όρο ότι **ο περιορισμός αυτός είναι απαραίτητος για την επίτευξη ενός προτύπου βιωσιμότητας**. Οι κατευθυντήριες γραμμές περιγράφουν λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογείται στην πράξη κατά πόσον ένας συγκεκριμένος περιορισμός του ανταγωνισμού είναι όντως απαραίτητος. Για παράδειγμα, οι οικονομικοί φορείς του αγροδιατροφικού τομέα μπορούν να συμφωνήσουν οι πληρωμές προς τους παραγωγούς να καλύπτουν πρόσθετες δαπάνες καθώς και να παρέχεται ένα χρηματικό κίνητρο στους παραγωγούς προκειμένου να αναλάβουν τον κίνδυνο που ενέχει η υιοθέτηση του προτύπου. Ο αποκλεισμός αγαθών ή οικονομικών φορέων του αγροδιατροφικού τομέα από άλλα κράτη μέλη θεωρείται καταρχήν ότι δεν είναι απαραίτητος για τους σκοπούς της επίτευξης προτύπου βιωσιμότητας.
- καθορίζεται το **πεδίο εφαρμογής της εκ των υστέρων παρέμβασης** από τις αρχές ανταγωνισμού. Οι κατευθυντήριες γραμμές εξηγούν ότι, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η

εφαρμογή μιας συμφωνίας βιωσιμότητας οδηγεί, μεταξύ άλλων, σε υπέρογκες τιμές καταναλωτή ή στην εξαφάνιση από την αγορά ενός προϊόντος για το οποίο υπάρχει σημαντική ζήτηση από τους καταναλωτές, οι αρχές ανταγωνισμού μπορούν να παρέμβουν και να απαιτήσουν να σταματήσει ή να τροποποιηθεί η συμφωνία βιωσιμότητας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές θα αρχίσουν να ισχύουν μετά τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι οικονομικοί φορείς που έχουν ήδη συνάψει συμφωνίες βιωσιμότητας καλούνται να τις ευθυγραμμίσουν με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής. Από τις 8 Δεκεμβρίου 2023 οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητήσουν γνωμοδότηση από την Επιτροπή σχετικά με τη συμβατότητά τους με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ.

Ιστορικό

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής για την περίοδο 2023-2027, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκριναν το 2021 νέα εξαίρεση από τους κανόνες ανταγωνισμού για τα γεωργικά προϊόντα.

Η νέα εξαίρεση περιλαμβάνεται στον [κανονισμό 2021/2117](#), με τον οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 210α του [κανονισμού ΚΟΑ](#). Η εν λόγω διάταξη ορίζει ότι επιτρέπονται συμφωνίες που αποσκοπούν στην επίτευξη ορισμένων στόχων βιωσιμότητας με την εφαρμογή προτύπων υψηλότερων από εκείνα που επιβάλλει η ενωσιακή και/ή η εθνική νομοθεσία, υπό την προϋπόθεση ότι τυχόν περιορισμοί του ανταγωνισμού που προκύπτουν λόγω αυτών των συμφωνιών είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω εξαίρεσης.

Στις 28 Φεβρουαρίου 2022, η Επιτροπή [δημοσίευσε](#) πρόσκληση υποβολής στοιχείων και δρομολόγησε δημόσια διαβούλευση καλώντας τα ενδιαφερόμενα μέρη να μοιραστούν τις εμπειρίες τους από συμφωνίες που αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων βιωσιμότητας στις αγροδιατροφικές αλυσίδες εφοδιασμού. Τον [Ιανουάριο του 2023](#), η Επιτροπή [δημοσίευσε](#) ένα πρώτο σχέδιο των κατευθυντήριων γραμμών προς διαβούλευση και τον Ιούνιο του 2023 [διοργάνωσε](#) διάσκεψη για να συζητήσει ενδελεχέστερα τα κύρια ζητήματα που τέθηκαν στη διαβούλευση.

Για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. την [ειδική ιστοσελίδα](#) της ΓΔ Ανταγωνισμού και την [ειδική ιστοσελίδα](#) της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης.

IP/23/6370

Quotes:

Οι κατευθυντήριες γραμμές που εκδόθηκαν σήμερα παρέχουν σαφή και συγκεκριμένη καθοδήγηση που θα βοηθά τους γεωργούς και άλλους οικονομικούς φορείς κατά μήκος της αγροδιατροφικής αλυσίδας να σχεδιάζουν κοινές πρωτοβουλίες βιωσιμότητας σύμφωνα με τους ειδικούς τομεακούς κανόνες ανταγωνισμού που έχουν εγκριθεί από τους νομοθέτες. Η καθοδήγηση αυτή είναι καθοριστικής σημασίας για την προώθηση μιας πιο βιώσιμης παραγωγής και εμπορίας γεωργικών προϊόντων στην Ευρώπη.
Ο Επίτροπος Didier Reynders, αρμόδιος για την πολιτική ανταγωνισμού - 07/12/2023

Η μετάβαση προς μια πιο ανθεκτική και βιώσιμη αγροτική παραγωγή απαιτεί ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των παραγόντων ολόκληρης της αλυσίδας εφοδιασμού, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι γεωργοί θα λαμβάνουν δίκαιες οικονομικές αποδόσεις για τις προσπάθειες που καταβάλλουν για να αυξήσουν τη βιωσιμότητα της παραγωγής πέρα από το επίπεδο που είναι επί του παρόντος υποχρεωτικό. Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν καθοδήγηση στους γεωργούς και τους άλλους παράγοντες της εφοδιαστικής αλυσίδας σχετικά με τον τρόπο σχεδίασης των συμφωνιών βιωσιμότητας προκειμένου να κάνουν χρήση της νέας εξαίρεσης από τους κανόνες ανταγωνισμού.
κ. Γιάνους Βοϊτσεχόφσκι, επίτροπος Γεωργίας - 07/12/2023

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Lea ZUBER](#) (+32 2 29 56298)
[Sara SIMONINI](#) (+32 2 298 33 67)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)